

2019 M. BALANDŽIO 5 D.
VILNIUS

Užsienio valstybių patirtis: BIVP iniciatyvos ir VVG veikla užsienio valstybėse

ČEKIJOS „NAD ORLICÍ“ VVG, VOKIETIJOS SAKSONIJOS-ANHALTO ŽEMĖS IR
AIRIJOS VIETOS PARTNERYSTĖS KOMPANIJŲ ATVEJAI

Jonas Jatkauskas
BGI Consulting viešosios politikos ekspertas, direktorius

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP) ES šalyse

BIVP įgyvendinimo specifikos ES šalyse variacija:

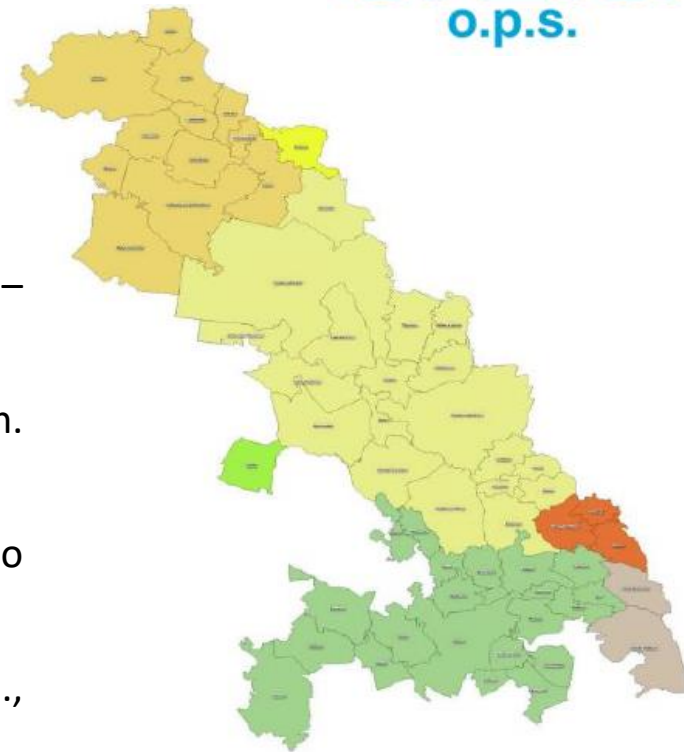
- ES fondai, pasitelkiami BIVP įgyvendinimui:
 - Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;
 - Europos socialinis fondas;
 - Europos regioninės plėtros fondas;
 - Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas.
- Sritis, kuriose įgyvendinama BIVP:
 - Miestas;
 - Kaimiškosios vietovės;
 - Žuvininkystės regionai.
- BIVP strategijų skaičius;
- Lėšų, gaunamų iš fondų, variacija.

Čekija: subregioninė vietos veiklos grupė (Nad Orlicí)

Regiono specifika ir finansavimo dydis:

- 58 teritoriniai vienetai, iš jų – 4 miestai
- Teritorijos plotas - 473 km²
- Gyventojų skaičius - 51 tūkst.
- Finansavimas - 3.8 mln. Eur:
 - Europos regioninės plėtros fondas – 2.6 mln. Eur
 - Europos socialinis fondas – 0.4 mln. Eur
 - Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai – 0.8 mln. Eur
- Strategija parengta 2016 m. kovo mėn., patvirtinta 2017 m. balandžio mėn.

NAD
ORLICÍ
o.p.s.

Platus visuomenės įtraukimas į VPS rengimą

Vietos plėtros strategijos rengimo stadijoje buvo siekiama kuo didesnio dalyvavimo iš visuomenės:

- Platus visuomenės grupių įtraukimas;
- Pagrindinių suinteresuotų šalių išskyrimas:
 - Potencialūs paramos gavėjai;
 - Strategijos rengimo partneriai (nevyriausybinės organizacijos, verslo atstovai, vietos valdžios institucijos).
- Visuomenės nuomonės apklausos vykdymas:
 - Tikslas – planavimo metu kilusių hipotezių tikrinimas;
 - Apima visus regiono namų ūkius.

VVG apimamos teritorijos ypatybės

Čekijos atveju didelis dėmesys kreipiamas gyventojų tankumui bei socialinių ryšių svarbai:

- Tik dalis VVG apimamos teritorijos turi miesto statusą;
- VVG teritorija yra panaši savo gamtinėmis sąlygomis, socialinėmis ir ekonominėmis, demografinėmis charakteristikomis;
- Stiprūs socialinių sąsajų ryšiai tarp skirtingų teritorinių vienetų.

BIVP strategijos finansavimas

VPS veiksmų bei projektų finansavimo specifika, administracinių kaštų padengimas:

- VPS veiksmai yra finansuojami iš kelių ES fondų:
 - Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)– 2.6 mln. Eur
 - Europos socialinis fondas (ESF) – 0.4 mln. Eur
 - Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) – 0.8 mln. Eur
- Vienas vietos plėtros projektas gali būti finansuojamas tik iš vieno ES fondo;
- Administraciniams kaštams skiriamos lėšos yra pakankamos 2-3 darbuotojų išlaikymui bei kitiems administraciniams poreikiams.

Vokietija: Kelių fondų koordinavimas (Saksonija-Anhaltas)

Regiono specifika ir finansavimo dydis:

- Saksonijos-Anhalto žemėje veikia 23 VVG
- Teritorijos plotas - 20 tūkst. km²
- Gyventojų skaičius – apie 2.2 mln.
- Viso šiam regionui skiriamas apie 100 mln. Eur finansavimas bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai:
 - Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai – 80 mln. Eur
 - Europos regioninės plėtros fondas – 14 mln. Eur
 - Europos socialinis fondas – 6 mln. Eur

SACHSEN-ANHALT

Kaimo ir miesto teritorijų įtraukimas vienoje VPS

Įgyvendinamos BIVP miestuose priklausomybė nuo ES fondų:

- BIVP nėra įgyvendinama atskirai tik miestų teritorijose;
- Galimybė finansuoti BIVP bei kartu įgyvendinti plėtrą miestų teritorijose, pasitelkiant ERPF ir ESF, atsirado tik 2014-2020 m. finansavimo laikotarpiu:
 - Anksčiau BIVP buvo įgyvendinama tik kaimiškose teritorijose. Atsiradus progai finansavimą gauti iš kitų fondų, kartu atsirado ir bendradarbiavimo tarp miesto ir kaimo bendruomenių galimybė, kuria pasinaudojo Saksonijos-Anhalto žemėje veikiančios VVG.

Naujų iniciatyvų įgyvendinimas remiasi LEADER įgyvendinimo metu susiformavusia struktūra bei praktikomis:

- LEADER programa Saksonijos-Anhalto žemėje įgyvendinama nuo 2005 m.;
- Patirtis siejama su administravimo ir bendraisiais planavimo gebėjimais:
 - BIVP įgyvendinimas 2014-2020 m. laikotarpiu remiasi tuo pačiu finansavimo metodu kaip ir LEADER programos vykdymas, išskyrus tai, jog atsirado galimybė lėšas gauti ne tik iš EŽŪFKP fondo;
 - Įprastai VVG, vykdžiusios LEADER programą ankstesniais laikotarpiais, dėl savo patirties vykdė BIVP ir 2014-2020 m.

Skirtingų fondų finansavimo koordinavimas vietos plėtros projekto lygmeniu

Finansavimo projektų lygmeniu specifika bei pavyzdys:

- Vietos plėtros projektas finansavimas gali būti skiriamas iš kelių ES fondų;
- Įgyvendinami projektai įprastai yra universalaus pobūdžio, pvz.: projektas „Kūrybinių žaidimų namas vaikams Ilzenburgo mieste“:
 - Apibūdinimas – pastato renovacija su tikslu ją panaudoti kaimo bei miestų vietovėse gyvenančių vaikų talentų bei kūrybingumo ugdymui;
 - Kaina - 60 tūkst. Eur;
 - Finansuojama iš EŽŪFKP (pagrindinis fondas), ESF ir ERPF.

Airija: integruotas vietos plėtros iniciatyvų valdymas

Airijos vietos partnerystės kompanijos:

- Šiuo metu miesto ir kaimo vietovėse veikia 49 kompanijos;
- Kiekviena kompanija valdoma 12-20 asmenų sprendžiamosios tarybos, sudaromos savanoriškai iš vietos bendruomenės, socialinių įstaigų, valdžios atstovų;
- Dirba keli nuolatiniai administracijos darbuotojai;
- BIVP vykdoma kartu su veiklas įgyvendinančiomis organizacijomis – partnerėmis ir savanoriais.

Airija: Integruotas vietos plėtros iniciatyvų valdymas

Dauguma BIVP projektų įgyvendinami remiantis vietos partnerystės kompanijų tinklu:

- Pirmosios vietos partnerystės kompanijos įkurtos 1991 m.;
- Kompanijų sėkmė ir plėtra 10 dešimtmetyje;
- Sukaupta ilgametė patirtis veikiant socialinės integracijos ir ekonominio vystymosi srityse;
- Sukaupta patirtis sudaro galimybes 2006 m. kompanijų tinklui susijungti su vietos veiklos grupėmis, tad dalis kompanijų įgyvendina ir LEADER programą.

Airija: Integruotas vietos plėtros iniciatyvų valdymas

Kompanijų veikla grįsta nacionalinių programų, skirtų vietos plėtrai, ir įvairių kitų paramos programų projektų įgyvendinimu:

- Kaimiškose vietovėse įgyvendinama LEADER programa;
- Įgyvendinami Vyriausybės projektai užimtumui ir ekonominiam aktyvumui didinti;
- Finansavimas:
 - Nacionalinės lėšos;
 - ESF;
 - EŽŪFKP (LEADER programos atveju).

Airija: Integruotas vietos plėtros iniciatyvų valdymas

Limeriko miesto PAUL (People Against Unemployment Limerick) Partnerystės kompanija:

- Įkurta 1991 m.;
- Gyventojų skaičius: 94 tūkst.;
- 2017 metais įgyvendinta 11 projektų;
- Bendras finansavimas – 6.6 mln. Eur, iš kurių 5.2 mln. Eur skirti darbuotojų (administracijos) atlyginimui.
- Šaltiniai:
 - Airijos socialinės apsaugos departamentas;
 - Airijos vaiko ir šeimos agentūra;
 - Limeriko miesto ir rajono taryba (savivaldybė).